

Markovits Pál A Csetnik Század Tisztjei Között

A kép a század tisztjeit ábrázolja, én vagyok jobbról a második, kicsit hátrább. Egy szerb bányász segített megszökni Borból. Egyszer szólt, hogy meg tud szöktetni, de ne számítsak jóra, mert polgárháború van a csetnikek és a partizánok között. December huszonegyedikén hívtak, hogy csomagom érkezett Magyarországról. Rubin is kapott csomagot. Volt benne bakancs és mindenfélék. Bepakoltunk mindent, és levittük a bányászhoz. December huszonharmadikán

szöktem meg. Azon az estén megvacsoráztunk, aztán jött a bányász tizennyolc éves unokaöccse, aki amolyan összekötőféle volt, és elvitt bennünket. A házhoz nagyon közel volt egy út, és egy német katona sétált rajta. Megvártuk, míg elhalad, és átmentünk az úton. Ennyi volt az egész. Falról falura bújttak. A második faluban tartottak egy ünnepséget. Két parasztember felszólított minket, hogy esküdjünk föl, hogy Péter király [II. Péter] katonái leszünk. Nem volt választás. Tudtuk, hogy Péter király elismerte Titót is [lásd: Josip Tito]. 1943-at írtunk. Így kerültünk a csetnikek közé. 1944 szeptemberében bejöttek az oroszok, és kiugrottak a románok. Két ütközet volt, s a németek elfutottak. Bevonultunk Kucsevóra, a főhelyre, és itt maradtunk pár hétig. Ekkor már állatorvosként is számítottak rám, de nem a klasszikus értelemben. A hadiöszvéreket kellett ellátnom. Aztán a lábamat úgy föltörte a bakancs, hogy kórházba kerültem Pozserovácra, és felvágták a lábamat. Jó ideig ott kellett maradnom. Ezalatt Rubin és a többiek elmentek Belgrád felé, majd onnan Budapestre. A kórházban huszonöt nap betegszabadságot kaptam, így 1944 decemberében elmentem Temesvárra a húgomhoz, onnan pedig Sárbogárdra. Budapesten és Kecskeméten még javában folytak a harcok. Szegeden találkoztam egy Szovjetunióból visszatért kommunista vezetővel, aki azt mondta, nem kell visszamennem Jugoszláviába. Mire hazaértem Sárbogárdra, üres volt a ház. Mindenkit elvittek Auschwitzba, ahol mind a két szülőm meghalt. Anyám rögtön a deportálás után, apám kényszermunka után 1944 decemberében. Nagyon elkeseredtem, pedig korábban már számoltam ezzel a szörnyű lehetőséggel. Amikor Sárbogárról visszamentem Szegedre, már nem volt ott a Szovjetunióból visszatért kommunista vezető, ugyanis Debrecenben alakult meg az új kormány. Újvidékre vettem ismét az utamat. Újvidékről egy bútorszállító autó tetején utaztam Belgrádba. Különös út volt. Belgrádban, a Hadügyminisztériumban megmondták, hogy az egységem Boszniában, Tuzlában van. Most az Első Hadsereg 25. hadosztályának 18. századába osztottak. Átmasíroztunk Bosznián, Zágráb felé tartottunk, de nem volt szükség ránk, mert az oroszok elintézték mindent helyettünk. Az Adriától visszamentünk Szerbiába. 1945. májust írtunk. Ekkor már fegyverszünet volt. Utána áthelyeztek Uzsicébe, és kineveztek a 37. Montenegrói Divízió állatkórháza vezetőjének. Négy hónapon keresztül teljesítettem itt szolgálatot. 1945 októberében kerültem haza, Magyarországra.